Cyngor Cymuned Dolbenmaen

Cofnodion Cyfarfod Misol y Cyngor a gynhaliwyd ar y **4ydd o Ionawr, 2024.**

1.	Presennol:	John Jones (Cadeirydd), Gwenno Emlyn Huws (Penmorfa), Edward Evans, Richard Parry (Bryncir), Huw Pritchard, Sarah Jones; Raymond Jones (Pentrefelin), Megan Lloyd Williams, John Till (Golan), Michael Jones, Enid Egginton, Clifford Williams (Garndolbenmaen), Richard Williams, Gwilym Evans (Prenteg)
2.	Ymddiheuriadau:	Cynghorydd June Jones, Cynghorydd Stephen Churchman (Cyngor Gwynedd); Jess Williams ac Iddon Edwards (Penmorfa);
3.	Ddim yn bresennol:	Neb
4.	Datgan Buddiant:	RP eitem 7. MLW eitem 14.
5.	Cywirdeb y cyn-gofnodion :	RP yn cynnig ac RW yn eilio.
6.	Materion yn codi o'r cyn-gofnodion:	<u>Signal Ffôn Pentrefelin</u>**:** Wedi ei ddatrys. <u>Bwlch y Moch:</u> Adroddwyd fod yr "Araf" wedi cael ei baentio ar y ffordd a'r polion i fyny yn barod ar gyfer yr arwyddion newydd. <u>Cyffordd Glandwyfach</u>**:** Cafwyd cyfarfod safle ar y 12fed o Ragfyr, 2023 gyda Merfyn Morris o Asiantaeth Cefnffyrdd Gogledd a Chanolbarth Cymru. Trafodwyd cyflwr y tarmac, arwyddion ffordd gliriach, tynnu arwyddion brown Cross Foxes a hefyd goleuadau allanol Tafarn yr Afr. Adroddodd y clerc ei bod yn disgwyl cadarnhad ysgrifenedig o'r hyn drafodwyd.
7.	Mynwentydd:	<u>Mynwent Bethel</u> Soniodd y Clerc ei bod wedi derbyn galwad ffôn/e-bost gan aelod o'r cyhoedd parthed cefnder iddo eisiau gosod plac ar fedd teulu ym Mynwent Bethel ac nad oedd yn cytuno i wneud hyn. Clerc i ymateb na all y Cyngor y cyngor ymyrryd a bod rhaid iddynt hwy fod yn gytûn yn y lle cyntaf. Soniwyd bod yna garreg wedi cael ei osod yn fflat ar fedd ym Mynwent Bethel. Doedd dim hysbysiad o'r gwaith yma wedi'i

		dderbyn. Clerc i wirio os oedd caniatâd wedi'i roi i osod y garreg fedd. Adroddwyd bod yna fedd sydd angen sylw yn Fynwent Bethel, bod yr ochrau yn suddo. Clerc i gysylltu hefo'r teulu i ofyn iddynt roi sylw i'r bedd. Soniwyd fod y fynwent yn daclus iawn. <u>Mynwent Prenteg</u> Soniwyd bod y cwt yn y fynwent ym Mhrenteg o bosib angen sylw. GE i dynnu llun a'i anfon ymlaen i'r clerc. Adroddwyd fod y bin angen ei wagio. Soniwyd fod gwastraff wedi bod yna ers tipyn a bod yna dipyn o waith clirio i'w wneud yno. Clerc i gysylltu hefo Rhys o Madog Gardencare i wneud y gwaith. MLW yn cynnig a JT yn eilio.
8.	Llwybrau Cyhoeddus:	<u>Llwybr Ynys Cynhaearn –</u> Cafwyd cyfarfod safle ar y 14eg o Ragfyr i drafod cyflwr y llwybr o'r Eglwys tuag at y môr. Mae rhan fwyaf o'r llwybr wedi bod o dan ddŵr yn ddiweddar ac felly nid yw wedi bod yn bosib i Dewi edrych yn fanwl ar y llwybr yn ei gyfanrwydd ac o ganlyniad efallai y bydd mwy o broblemau sydd ar hyn o bryd yn cuddio. Bydd Dewi mewn cyswllt eto yn y dyfodol pan fydd wedi cerdded y llwybr yma o gyfeiriad Fferm Penrhyn at y llifddor sydd ar y funud heb unrhyw ffordd i'w groesi! <u>Chwarel Gorseddau –</u> Soniwyd fod y llwybr o Dyddyn Mawr at y chwarel wedi cael sylw yn y papur ac ar wefannau cymdeithasol yn ddiweddar. Adroddwyd fod y llwybr yma yn hynod o wlyb o dan draed. Clerc i gysylltu hefo Cyngor Gwynedd i weld os oes modd cael gwneud unrhyw beth i wella hyn. <u>Llwybr Cefn Meysydd Isaf i Gefn Meysydd Uchaf -</u> Adroddwyd fod cwyn wedi'i dderbyn bod y perchennog tir wedi gwasgaru'r coedydd i gyd ac wedi dinistrio bywyd gwyllt.
9.	Adroddiad Pentrefi:	<u>Garndolbenmaen:</u> Soniwyd am y cyfarfod cyhoeddus oedd yn y Neuadd yng Ngarndolbenmaen ar yr 20fed o Ragfyr i drafod diffyg trafnidiaeth gyhoeddus drwy'r pentref. Adroddwyd fod yna ddeiseb a bod angen 250 o bobl i'w

		arwyddo er mwyn iddo gael ei drafod yn y Pwyllgor Deisebau. Clerc i anfon linc i'r ddeiseb at bawb. Linc i'r ddeiseb: Gofynnwn i Lywodraeth Cymru wyrdroi ei phenderfyniad i atal bysiau T2 rhag galw yng Ngarndolbenmaen - Deisebau (senedd.cymru) Clerc i holi'r Cynghorydd Churchman i weld os oes yna gnocio ar ddrysau wedi'i wneud neu ei drefnu er mwyn cael mwy i arwyddo'r ddeiseb. Adroddwyd fod yna geir yn dueddol o bario ym mhle mae'r bws yn stopio gyferbyn â'r neuadd - mae hyn yn creu rhwystr. Clerc i gysylltu hefo'r Uned Drafnidiaeth Gyhoeddus, Pentrefelin: Adroddwyd fod pobl sydd yn parcio eu ceir ar balmentydd yn achosi pryder yn y pentref ac yn gorfodi'r rheiny sydd yn cerdded gyda phram / plant neu sgwteri anabledd i'r ffordd. Clerc i gysylltu hefo'r Cynghorydd Churchman i wneud ymholiadau pellach parthed datrysiadau parcio posib. Bryncir – Dim i'w adrodd. Golan/Cwmystradllyn: Dim i'w adrodd. Prenteg: Adroddwyd fod gwaith ar y draen ger Aberdunant wedi'i gwblhau ac ei fod wedi gwneud gwahaniaeth i faint o ddŵr sydd yn cronni ar y ffordd. Soniwyd fod bwrdd picnic newydd wedi'i roi yn ôl yn y parc. Adroddwyd fod gwastraff bwyd heb gael ei gasglu mewn ambell i dŷ. Nid yw hyn wedi ei adrodd i'r Cyngor gan y preswylwyr am nad ydynt eisiau i'r loriau ddod nôl yn unswydd. Clerc i gysylltu hefo Cyngor Gwynedd i'w gwneud yn ymwybodol bod tai yn cael eu methu er mwyn sicrhau nad yw'n digwydd eto. Adroddwyd hefyd nad oes gwaith wedi'i wneud ar Bont y Traeth. Clerc i fynd ar ôl y mater yma. Pryder parthed y tywydd yn oeri ac y bydd y dŵr sydd yn cronni yn rhewi ac o bosib yn achosi damwain.

		Draen Tyrpeg Uchaf – adroddwyd fod y gwaith mesur wedi'i wneud ond does dim wedi digwydd wedyn. Adroddwyd fod y draen rhwng Tyrpeg Uchaf a Cherrig y Rhwydwr wedi blocio. Dywedwyd ei fod yn gwagio ond efallai ei fod yn hen ac angen peipen newydd. Penmorfa: Soniwyd fod yr Hen Gapel bellach yn Air BnB a bod llawer o wastraff wedi bod yna dros y Nadolig. Bosib eu bod wedi methu'r casgliad ar y dydd Sadwrn cyn y Nadolig. Y gwastraff bellach wedi ei glirio. Dim i'w adrodd fel arall.
10.	Cyllideb 2024 – 2025 a Gosod Praesept	Cynhaliwyd Is-bwyllgor Cyllid ar yr 28ain o Ragfyr, 2023 ble gyflwynodd adroddiad gan y Clerc yn dangos: - Gwariant y Cyngor hyd at 31/12/2023 - Amcangyfrif o'r gwariant hyd at 31/03/2024 - Cyllideb drafft 2024– 2025 Adroddwyd bod angen ystyried y ffaith bod tendrau mynwentydd, llwybrau cyhoeddus a chae chwarae Penmorfa yn dod i ben ym mis Mawrth 2024 a bod angen ystyried y gall brisiau newid. Argymhellwyd ein bod yn neilltuo £400 tuag at gostau archwilio yn hytrach na £800 oherwydd ein bod yn tanwario fel rheol. Argymhellwyd cadw arian wrth gefn ar gyfer y canlynol: - Cynnal a Chadw Llochesi Bws - Llwybr Ynys Cynhaearn - Diweddaru Llechen Mynwent Bethel Anfonwyd copi o'r adroddiad, cyllideb a chofnodion yr is-bwyllgor at y cyngor llawn cyn y cyfarfod misol. Penderfyniad: Cadw'r praesept yn £18,000 am y flwyddyn 2024/2025 oherwydd yr hinsawdd ariannol a chostau byw cynyddol. RP yn cynnig a MLW yn eilio.
11.	Asesiad Risg	Cafodd yr asesiad risg ei drafod yn yr is-bwyllgor cyllid ar y 28ain o Ragfyr. Adroddodd y Clerc ei bod wedi ychwanegu risgiau posib i'r asesiad risg yn dilyn darllen adroddiad yr Archwilydd Allanol parthed Cyngor Tref Harlech. - Bancio Ar-Lein

		- Twyll/Sgamiau Soniwyd bod angen ail sefydlu archwiliadau manwl a gwneud cofnod ffurfiol o bob archwiliad o bob mynwent a chae chwarae Penmorfa. Argymhellwyd ein bod yn ail edrych ac yn diweddaru'r cytundeb sydd rhwng y Cyngor Cymuned a Phwyllgor Cae Chwarae Penmorfa. Dywedwyd bod angen sefydlu trefn gadarn ble mae contractwyr yn rhoi gwybod pa bryd mae gwaith wedi ei wneud ym mhob safle er mwyn gallu archwilio'r gwaith yn syth a hefyd sicrhau bod anfonebau yn dod i mewn yn fisol. Awgrymwyd efallai creu grŵp "WhatsApp" i hwyluso'r drefn yma i bawb.
12.	Tendr Gwaith Mynwentydd a Llwybrau Cyhoeddus	Mae'r tendrau presennol yn dod i ben ym mis Mawrth 2024. Penderfynwyd rhoi'r hysbysebion allan yn y papurau bro ym mis Ionawr a threfnu is-bwyllgor mynwentydd a llwybrau er mwyn mynd dros y cytundebau gwaith a beth sydd yn ddisgwyliedig. Is bwyllgor Mynwentydd a Llwybrau wedi ei drefnu at nos Iau'r 18eg o Ionawr, 2024 am 7yh yng Nghanolfan Gymdeithasol Golan.
12.	Gohebiaeth:	a. Ymgynghoriad Cyfathrebu Gwasanaeth Cymdeithasol
	Gohebiaeth Ychwanegol:	a. Sian Parri - Ardal o Arwyddocâd Ieithyddol Aberdaron, Tudweiliog a Botwnnog. Trafodwyd y cais yma a cynigwyd bod y clerc yn cysylltu i ddiolch ac i ddweud fod y Cyngor Cymuned yn cytuno mewn egwyddor. RP yn cynnig a GEH yn eilio.
13.	Cynllunio:	**Rhestrau:** 4/12, 11/12, 18/12, 25/12 **Ceisiadau Cynllunio:** **NP2/16/L304H** – Tŷ'r Ysgol, Cwm Pennant, Garndolbenmaen, LL51 9AX – Codi estyniad unllawr i annedd, newid defnydd tir amaethyddol i gwrtil preswyl a chodi dwy sied bren. Ymatebwyd i ddweud nad oedd unrhyw sylwad ar wahân fod yr ymchwil ystlumod wedi'i ddyddio.
14.		**Ceisiadau am arian:**

	Materion Ariannol:	- Cyfeillion Ysgol y Gorlan - Neuadd Prenteg - Cronfa Gwyliau'r Urdd - Neuadd a Chae Chwarae Garndolbenmaen - Eisteddfod Garndolbenmaen a'r Cylch - Elusen Macmillan - CFFI Dyffryn Madog - Canolfan Pentrefelin - Neuadd Penmorfa **Monitro'r gyllideb** : Dim gorwariant **Biliau i'w talu** Cyflog Clerc = £306.49 Ffôn = £ 15.00 Cyfrifiadur = £ 20.00 HMRC = £76.62 HSBC costau = £ 8.00 Veolia = £23.53 Y Ffynnon = £28.00 <u>Ychwanegwyd</u> Rhent Ganolfan Gymdeithasol Golan = £300.00 **Derbyniadau:** Pritchard & Griffiths = £580.00 Roberts & Owen = £140.00 **Balansau Cyfrifon Banc:** Cadw: £36,629.98 Cyfredol: £3,594.16
15.	Gohebiaeth i'r wefan / wasg	- Gwasanaeth Bws Garndolbenmaen - Pont y Traeth - Praesept - Parcio Pentrefelin